

Iz pedagoške teorije i prakse

Stručni rad
UDK: 37.091.3

Dorotea Buntak

Integracija umjetničkih područja dramskim odgojem

Sažetak

Nastava umjetničkih područja koji su obuhvaćeni nastavnim predmetima Hrvatski jezik, Likovna kultura i Glazbena kultura u osnovnoj školi treba staviti učenike u središte procesa učenja. Primjena različitih suvremenih nastavnih strategija, metoda i tehnika omogućuje učitelju kreativno oblikovanje nastave, a učeniku siguran prostor u kojemu se može eksperimentirati i istraživati izražavanje osjećaja, misli i stavova. Svoje mjesto u poučavanju usmjerenom na učenika pronalazi i dramski odgoj.

Na početku rada govori se općenito o integriranom poučavanju i dramskom odgoju. Navode se dramske aktivnosti koje se primjenjuju u nastavnim procesima. U nastavku rada navedeni su prijedlozi metodičkih scenarija za integrirano poučavanje nastavnih predmeta Hrvatski jezik, Likovna kultura i Glazbena kultura koji u sebi sadržavaju razne dramsko-pedagoške metode s ishodima aktivnosti.

Prijedlozi metodičkih scenarija provedeni su s učenicima od prvog do četvrtog razreda osnovne škole s osvrtom na autoričinu provedbu te osvrtom i analizom anketa ostalih učitelja i učenika koji su provodili metodičke scenarije.

Ključne riječi: dramski odgoj, integracija, nastava, prijedlozi metodičkih scenarija, umjetnička područja

1. Uvod

Novi kurikulumi nastavnih predmeta objavljeni 2019. godine potiču učitelje na primjenu različitih metoda i odgojno-obrazovnih postupaka u odgojno-obrazovnom procesu kojima se potiče učenike na aktivno sudjelovanje i izražavanje osjećaja, misli i stavova. Djeca se po svojim karakteristikama i interesima razlikuju te više ili manje sudjeluju u nastavnom procesu. U traženju novih načina poučavanja svoje mjesto ima i dramski odgoj. Dramski je odgoj već zauzeo svoje mjesto u pedagogiji mnogih zemalja, naročito anglosaksonskog područja.

„Svijet koji okružuje dijete sastoji se od međusobno povezanih cjelina, a nije podijeljen u manje dijelove poput školskih predmeta ili područja“ (Čudina-Obradović, 2009, str. 16). Zbog toga je dobro poučavati integrirano. „... djeca uče drukčije i bolje o nekom predmetu ili pojavi, događaju iz svoga života i okoline onda kada ga promatraju s različitih aspekata, povezuju različita područja znanja (školske predmete), i kad pritom imaju izvjesnu slobodu izbora teme i načina učenja. Također njihovo učenje je bolje kad ono što uče ima veze s njihovim svakodnevnim životom i okolinom“ (Čudina-Obradović, 2009, str. 16). Dramski odgoj i umjetnost može biti sigurno mjesto za učenje u kojem se može izraziti svaki učenik. Kako bi zadovoljili različite interese učenika, dobro je pružiti im mogućnost izbora načina izražavanja.

U ovom radu osmislila sam i testirala metodičke scenarije u kojima dramske aktivnosti povezuju različita umjetnička područja kako bi se kod učenika potaknulo stvaralaštvo i pronalaznje vlastitog umjetničkog senzibiliteta. Te me-

todičke scenarije moći će u svom radu koristiti i drugi učitelji.

2. Dramska pedagogija i dramski odgoj

Često se postavlja pitanje što je dramski odgoj. Vlado Krušić (2007) u knjizi *Igram se i učim – dramski postupci u razrednoj nastavi* odgovara da je dramski odgoj oblik učenja i poučavanja dramskim iskustvom. Tada se pojavljuje novo pitanje: Što je dramsko iskustvo? Dramsko iskustvo može biti odlazak u kazalište, igranje u kazališnim predstavama školskih i amaterskih družina, školovanje budućih dramskih umjetnika, ali i iskustveno učenje koje se služi dramskim izrazom. „Dramski izraz podrazumijeva svaki oblik izražavanja u kojem su stvarni ili izmišljeni događaji, bića, predmeti, pojave i odnosi predstavljeni s pomoću odigranih uloga i situacija“ (Krušić, 2007, str. 13).

Dramske aktivnosti privlačne su sudionicima. Za njih su živo proživljeno iskustvo iako nisu zbiljske, već su fikcija. „Dramske aktivnosti djeluju holistički integrirajući intelektualnu spoznaju, proživljene emocije i estetski doživljaj u cjelovito iskustvo koje potkrepljuje i osnažuje svaki daljnji korak osobnog aktiviteta sudionika usmjerenog bilo na učenje, na osobni rast, na javno izražavanje ili pak na liječenje“ (Krušić, 2007, str. 14). Kako bi se u dramski odgoj uspješno implementirao učitelj, tj. dramski pedagog, prema Ines Škuflić-Horvat treba ovladati mnogim znanjima i vještinama „... mora proniknuti u psihologiju suvremenog djeteta, naučiti kako motivirati učenika za dramsku igru, stvoriti ugođaj opuštenosti i slobode, naučiti kako razviti stvaralačke mogućnosti djeteta, osloboditi

njegovu spontanost te razviti kreativne mogućnosti za umjetnički doživljaj” (Škuflić-Horvat, 2008, str. 90).

„Pristup dramskom radu s djecom i mladima koji odbacuje tradiciju zasnovanu na prenošenju kazališnog načina rada na rad s djecom i mladima. Tako se analiza dramskog teksta, uvježbavanje glumačkih vještina, postavljanje i igranje predstava sele u drugi plan, a često se i ultimativno izostavljaju. Primarni interes okreće se korištenju dramske forme na način koji nije kazališni u punom smislu riječi jer isključuje, ili barem zanemaruje, mogućnost igranja za nekoga izvan grupe. Iz tog se ishodišta tijekom pola stoljeća rađaju različiti oblici dramskog rada s djecom i mladima“ (Gruić, 2002, str. 15). „Tijekom 1970-ih i 1980-ih najsnažnije se nametnula paradigma koja je *dramu prvenstveno vidjela kao medij učenja i poučavanja*, naime kao metodu primjenjivu u svim školskim predmetima, koja je, osim toga, u najmanju ruku ravnopravna, a po mišljenju zagovaratelja i bolja od ostalih nastavnih metoda uvriježenih u školskoj praksi. To je *drama u razredu (classroom drama)* ili *drama za učenje (drama for learning)*, čiji se strukturirani oblik naziva i *procesnom dramom*“ (Krušić, 2018, str. 26). Glavni su predstavnici tog pristupa Britanci Dorothy Heathcote i Gavin Bolton.

2.1. Dramski postupci u razrednoj nastavi

Učitelj prema potrebama svog razreda i učenika odabire metode poučavanja. „U cilju postizanja kvalitetnije škole nastoje se mijenjati načini poučavanja te načini življenja unutar školskoga prostora. Kvalitativne promjene u radu suvremene škole temelje se na individu-

alizaciji nastavnoga procesa. Svaki je učenik neponovljiva jedinka, svaki želi biti zamijećen i prihvaćen, svaki želi iskazati svoje stavove i mišljenja, biti saslušan, želi dragovoljno i slobodno sudjelovati u školskim djelatnostima, i napokon svaki učenik želi u školi doživjeti ugodu i zabavu. I ne samo što to želi, nego na to ima pravo“ (Vilić-Kolobarić, 2007, str. 16).

Jedna od mogućih je i dramska metoda sa svojim različitim dramskim aktivnostima/postupcima: igrama, vježbama i tehnikama.

Dramski odgoj omogućava integraciju različitih područja, pa tako i umjetničkih, što i je tema ovoga rada. „Dramska je aktivnost izuzetno djelotvorna u unutarpredmetnoj i međupredmetnoj povezanosti kada različite skupine učenika mogu dobiti različite uloge i zadatke u zajedničkom projektu: primjerice, pronaći i prikazati ritam u lirskoj pjesmi (hrvatski jezik); odsvirati ritam ili stvarati ritam pravim ili zamišljenim instrumentima (glazbena kultura); slikati li crtati ritam boja, tonova boja, oblika, crta (likovna kultura) te plesati, trčati, skakutati na zadane ritmove (tjelesna i zdravstvena kultura)“ (Vilić-Kolobarić 2007, str. 17).

Dramski odgoj pogodan je za sve učenike bez obzira na njihove sposobnosti. „Posebno treba istaknuti pogodnost dramskih metoda u radu s učenicima koji imaju poteškoća u savladavanju nastavnih sadržaja. Dramske metode omogućuju iskustveno učenje i učenje s razumijevanjem. Dramski je izraz sredstvo pomoću kojega možemo svakom učeniku omogućiti da čuje, vidi, izgovori i da razumije odgojno-obrazovni sadržaj u skladu sa svojim mogućnostima, a istovremeno da se osjeća jednako zaslužnim članom skupine“ (Vilić-Kolobarić, 2007, str.17).

3. Nastavni predmeti Hrvatski jezik, Likovna kultura i Glazbena kultura u razrednoj nastavi

Nastavni predmeti Hrvatski jezik, Likovna kultura i Glazbena kultura opisani su u kurikulumima koje je izdalo Ministarstvo znanosti i obrazovanja 2019. godine.

„U hrvatskim se školama hrvatski jezik poučava kao materinski ili kao jezik društvene sredine. Osposobljenost za komunikaciju i izražavanje na hrvatskome standardnom jeziku učenicima je polazište za učenje svih drugih nastavnih predmeta, stoga se predmet Hrvatski jezik poučava na svim odgojno-obrazovnim razinama. Učeći hrvatski jezik, učenici ovladavaju komunikacijskom jezičnom kompetencijom povezujući organski idiom i hrvatski standardni jezik te stječu osnove čitalačke, medijske, informacijske i međukulturne pismenosti, što je preduvjet osobnomu razvoju, uspješnom školovanju, cjeloživotnom učenju te kritičkomu odnosu prema nizu pojava u društvenome i poslovnom životu“ (MZO, 2019b, str. 1).

„Nastavni predmeti Likovna kultura i Likovna umjetnost pripadaju umjetničkomu i društveno-humanističkomu području odgoja i obrazovanja. Njima učenici stječu znanja o vizualnoj kulturi, različitim područjima likovnih i vizualnih umjetnosti (crtež, slikarstvo, skulptura, grafika, dizajn, arhitektura i urbanizam, fotografija, film, strip, primijenjene umjetnosti i suvremene umjetničke prakse) te o raznovrsnim načinima vizualne komunikacije. Povezivanje sadržaja nizom tematskih cjelina, osmišljavanje projekata, interdisciplinarni pristup i međupredmetno povezivanje učenicima omogućuje upoznavanje likovne i vizualne kulture te umjet-

nosti u njihovoj cjelovitosti i različitim aspektima života“ (MZO, 2019c, str. 1).

„Poučavanje putem likovne umjetnosti i o likovnoj umjetnosti uvelike doprinosi cjelovitom razvoju učenika i mlade osobe njegovanjem i poticanjem triju osnovnih područja ljudske osobnosti i aktivnosti – psihomotoričkoga (djelatnoga), afektivnoga (osjećajnoga) i kognitivnoga (spoznajnoga)“ (MZO, 2019c, str. 2).

„Glazba je dio svih kultura svijeta te je, uz ostale umjetnosti, ključna za kvalitetan, skladan i cjeloviti razvoj svakog pojedinca. U obrazovnom je sustavu Republike Hrvatske učenje glazbe prepoznato i priznato kao neizostavan čimbenik u oblikovanju specifično-glazbenih, ali i općih (generičkih) kompetencija učenika. Predmetima Glazbena kultura / Glazbena umjetnost ostvaruju se temeljne odgojno-obrazovne vrijednosti i opći ciljevi odgoja i obrazovanja. Stoga nastava glazbe potiče i unaprjeđuje učenikov estetski razvoj, potiče kreativnost učenika, razvija učenikove glazbene sposobnosti i interese, razvija učenikovu svijest o očuvanju povijesno-kulturne baštine i osposobljava ga za življenje u multikulturnom svijetu“ (MZO, 2019c, str. 1).

3.1. Ciljevi i zadaće predmeta Hrvatski jezik, Likovna kultura i Glazbena kultura

„Odgojno-obrazovni ciljevi učenja i poučavanja predmeta Hrvatski jezik predstavljaju opća, najšire određena očekivanja o tome što će učenici znati i moći učiniti kao rezultat učenja i poučavanja predmeta Hrvatski jezik. Učenik ovladava temeljnim jezičnim djelatnostima slušanja, govorenja, čitanja, pisanja te njihovim međudjelovanjem, jezičnim znanjem i znanjem

o hrvatskome jeziku kao sustavu, stvara pisane i govorne tekstove različitih sadržaja“ (MZO, 2019b, str. 2).

„Svrha je nastavnih predmeta Likovna kultura (LK) i Likovna umjetnost (LU): oblikovati osobni i društveni identitet učenika; oplemeniti i obogatiti sliku o sebi i o svijetu u kojemu žive; razviti sposobnost kreativnog mišljenja i djelovanja; usvojiti likovnu i vizualnu pismenost (razumijevanje umjetničkih strategija i koncepata, razumijevanje složene vizualne okoline i njeno kritičko prosuđivanje, vrednovanje i aktivno oblikovanje) te praktičnu primjenu tehnika, alata i medija“ (MZO, 2019c, str. 1).

„Odgojno-obrazovni ciljevi učenja i poučavanja predmeta Glazbena kultura / Glazbena umjetnost su omogućiti društveno-emocionalni razvoj svih učenika, uključujući darovite i učenike s teškoćama, poticati razvoj glazbenih sposobnosti svih učenika u skladu s individualnim sposobnostima pojedinca, potaknuti učenike na aktivno bavljenje glazbom i sudjelovanje u kulturnom životu zajednice“ (MZO, 2019a, str. 2).

3.2 Povezivanje ciljeva i zadaća predmeta Hrvatski jezik, Likovna kultura i Glazbena kultura dramskim odgojem

Nastavni predmeti Hrvatski jezik, Likovna kultura i Glazbena kultura pripadaju umjetničkomu i društveno-humanističkomu području odgoja i obrazovanja, stoga su pogodni za međusobno povezivanje. Također im je zajednička povezanost s međupredmetnim temama. Učenici mogu uroniti u svijet umjetnosti dramskim odgojem. „Umjetnici se igraju zamišljenim svjetovima. Njihovi zamišljeni svjetovi mogu

vrlo vjerno simulirati stvarni svijet ili se mogu potpuno udaljiti od njega“ (Scher, 2005, str. 14). Postoji mnogo razloga zašto učenici trebaju dramski odgoj, tj. dramu. „Djeca od drame dobivaju prije i iznad svega – užitek. Zatim slijedi širok spektar drugih koristi: drama im osigurava slobodu samoizražavanja i pomaže razvoju mašte i umjetničke osviještenosti, povećava socijalnu osviještenost (naročito kroz igranje uloga), mentalnu osviještenost, fluentnost govora, samopoznavanje, samopoštovanje, samodisciplinu i samouvjerenost. Daje im mogućnost da nauče kako surađivati s drugima i pomaže im u razvoju sustavnog mišljenja i sposobnosti organizacije. Poboljšava fizičku kondiciju i zdravlje. Može imati i terapijski učinak pomažući im da se nose sa svojim stvarnim životnim problemima, a može imati i pročišćujući (katarzički) učinak omogućujući „pražnjenja“ moguće nasilnosti i frustracije. Omogućuje i društveni i moralni odgoj i pomaže mladim ljudima u emocionalnom sazrijevanju pripremajući ih za život u svijetu odraslih“ (Scher, 2005, str. 21).

Dramski odgoj odgovara svim učenicima bez obzira na sposobnosti. „Drama je odlično sredstvo za stjecanje općeg znanja i u školi postoji mnogo načina da se poveže s nastavom jezika, povijesti, umjetnosti, glazbe itd. Ona je i dobar ventil za sposobnosti darovite djece koja nekonvencionalno razmišljaju, a otvara i mnoge mogućnosti onoj djeci od koje društvo malo očekuje iz bilo kojih razloga“ (Scher, 2005, 21).

4. Prijedlozi i analiza provedbe metodičkih scenarija

Cilj ovoga rada bio je osmišljavanje i testi-

ranje metodičkih scenarija koji povezuju dramske tehnike, ples i pokret, likovnost, glazbu i nove medije u svrhu osvješćivanja i osnaživanja osobnosti učenika.

Osmislila sam četiri metodička scenarija, po jedan za prvi, drugi, treći i četvrti razred osnov-

ne škole. Svi metodički scenariji provedeni su dvaput u svakom razredu za vrijeme redovne nastave. Prvi put sam nastavni sat održala ja u a razrednom odjelu svih četiriju razreda, a drugi put su u svom paralelnom razredu održali učitelji razredne nastave.

1. prijedlog metodičkog scenarija za 1. razred

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD NASTAVNOG PREDMETA	Odgojno-obrazovni ishod: OŠ HJ B.1.4. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima književnoga teksta.	Odgojno-obrazovni ishod: OŠ GK B.1.3. Učenik izvodi glazbene igre uz pjevanje, slušanje glazbe i pokret uz glazbu.	Odgojno-obrazovni ishod: OŠ LKA.1.1. Učenik prepoznaje umjetnost kao način komunikacije i odgovara na različite poticaje likovnim izražavanjem. OŠ LKB.1.2. Učenik uspoređuje svoj likovni ili vizualni rad i radove drugih učenika te opisuje svoj rad i vlastiti doživljaj stvaranja.
ISHOD ODGOJNO-OBRAZOVNIH AKTIVNOSTI	Ishod odgojno-obrazovnih aktivnosti Učenik se na poticaj priče izražava pokretom i crtežom.	Ishod odgojno-obrazovnih aktivnosti: Učenik prati glazbu pokretom/plesom, a pritom opaža te uvažava glazbeno-izražajne sastavnice.	Ishod odgojno-obrazovnih aktivnosti: Učenik se izražava pokretom koji povezuje s likovnim izražavanjem kroz kreativnu igru. Učenik prepoznaje poticaj i način na koji je izražen u likovnom ili vizualnom radu.
TEHNIKE, POJMOVI, TEME I MOTIVI	Tema: igra	Glazbeno-izražajne sastavnice: tempo (brz, umjeren, spor), dinamika (glasno, srednje glasno, tiho).	Likovna tehnika: vodene boje Likovni pojmovi: crta i ploha Tema: igra

TIJEK SATA	
TRAJANJE: 80 minuta	
<p>Aktivnost 1: <i>Vodena mašta.</i> Trajanje: 5'</p> <p>Ishod aktivnosti: Učenik se na poticaj priče i glazbe izražava riječima.</p>	<p>Djeco, zatvorite oči i zamislite da ste ušli u učionicu. Na stolu je bio jedan veliki papir preko cijelog stola. Papir je bio tužan jer nitko nije ništa na njemu nacrtao ni naslikao. (Glazba.) Kroz prozor su provirile sunčeve zrake. Obasjale su papir. I odjednom, dogodilo se čudo! Na papiru su se pojavile boje. Na početku su bile sramežljive, ali ubrzo su se rastrčale i igrale po cijelom papiru. Veselo su šetale gore-dolje, lijevo-desno, utrkivale se, igrale lovice i skrivača. Kako su prolazile, za sobom su ostavljale trag. Sunčeva zraka postajala je sve slabija, slabija i nestala. (Glazba se zaustavlja.) Sunčeva zraka je nestala, a s njom su nestale i boje. Ostao je samo veliki bijeli papir na stolu.</p>
<p>Aktivnost 2: <i>Vodena improvizacija, slobodno kretanje u prostoru uz glazbu.</i> Trajanje: 5'</p> <p>Ishod aktivnosti: Učenik prati glazbu i priču pokretom.</p>	<p>Djeco, zamislite da ste jedna boja koju je sunčeva zraka stvorila na papiru. Krećite se slobodno prostorom kako se kretala vaša boja. Boja je možda u igri išla ravno, možda se okrenula ili zavrtjela, a možda i poskočila. Glazba: „Dance with Me“ (Stelino) https://mixkit.co/free-stock-music/</p>
<p>Aktivnost 3: <i>Razgovor</i> Trajanje: 10'</p> <p>Ishod aktivnosti: Učenik se koristi jezičnim vještinama, aktivnim rječnikom radi oblikovanja uradaka u kojima dolazi do izražaja kreativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje.</p>	<p>Koja si boja bio/la? Što je boja radila? Kako se boja osjećala? Kako se boja kretala?</p>
<p>Aktivnost 4: <i>Pokret zadan zvukom</i> Trajanje: 10'</p> <p>Ishod aktivnosti: Učenik prati glazbu pokretom/plesom, a pritom opaža te uvažava glazbeno-izražajne sastavnice tempo (brz, umjeren, spor), dinamika (glasno, srednje glasno, tiho).</p>	<p>Učenci pokretom slijede ritam koji zadaje učitelj. Zatim ritam zadaju učenici.</p>

<p>Aktivnost 5: <i>Grupno slikanje traga koje je boja ostavila na papiru uz glazbu.</i> Trajanje: 30' Ishod aktivnosti: Učenik odgovara likovnim izražavanjem na poticaj igru/ples boja.</p>	<p>Djeco, uzmite boju koju ste zamislili. Na ovom velikom papiru naslikajte njezin trag koji je nastao kretanjem.</p>
<p>Aktivnost 6: <i>Razgovor o nastalim radovima.</i> Trajanje: 20' Ishod aktivnosti: Učenik prepoznaje poticaj i način na koji je izražen u likovnom ili vizualnom radu.</p>	<p>Učenici promatraju sliku i opisuju tragove boja, mrlje, plohe i tonove boja koje su nastale.</p>

2. prijedlog metodičkog scenarija za 2. razred

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD NASTAVNOG PREDMETA</p>	<p>Odgajno-obrazovni ishod: OŠ HJ B.2.1. Učenik izražava svoja zapažanja, misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnoga teksta i povezuje ih s vlastitim iskustvom.</p>	<p>Odgajno-obrazovni ishod: OŠ GK B.2.4. Učenik stvara/improvizira melodijske i ritamske cjeline te svira uz pjesme/brojalice koje izvodi.</p>	<p>Odgajno-obrazovni ishod: OŠ LK A.2.1. Učenik likovnim i vizualnim izražavanjem interpretira različite sadržaje. OŠ LK B.2.2. Učenik uspoređuje svoj likovni ili vizualni rad te radove drugih učenika i opisuje vlastiti doživljaj stvaranja.</p>
<p>ISHOD ODGOJNO OBRAZOVNIH AKTIVNOSTI</p>	<p>Ishod odgajno-obrazovnih aktivnosti: Učenik izražava opisane situacije i doživljeno u književnome tekstu riječima, crtežom i pokretom.</p>	<p>Ishod odgajno-obrazovnih aktivnosti: Učenik improvizira ritamske cjeline pokretom/plesom, pljeskanjem, lupkanjem i koračanjem.</p>	<p>Ishod odgajno-obrazovnih aktivnosti: Učenik odgovara likovnim i vizualnim izražavanjem na zvuk.</p>

TEHNIKE, POJMOVI, TEME I MOTIVI	Tema: Život na livadi	Tema: Život na livadi	Likovna tehnika: tempera -kistovi različitih širina i oblika (okrugli i ravni) na velikom platnu od žutice dimenzija 140X200 cm Likovni pojmovi: kontrast svijetlih i tamnih boja, potez, trag Tema: Život na livadi
---------------------------------------	------------------------------	------------------------------	---

TIJEK SATA

TRAJANJE: 120 minuta

Aktivnost 1: <i>Čitanje pjesme ili teksta o životu na livadi.</i> Trajanje: 5' Ishod aktivnosti: Učenik govori o čemu razmišlja i kako se osjeća nakon čitanja/slušanja književnoga teksta.	Učitelj čita pjesme ili tekst o životu na livadi. <i>Čim sam izašla iz kuće, obraz su mi pomilovale tople sunčeve zrake. Osjetila sam miris mokre zemlje i trave okupane rosom. Sunce je obasjavalo i mirisavo proljetno cvijeće. Oko cvijeća su letjele pčele. Pokraj mene su proletjeli nježni bijeli leptirići. Čula sam cvrkut ptičica. Prvo sam čula vrapčice, zatim kosove. Začuo se čak i slavuj. Njihova me pjesma pratila na putu do škole.</i>
Aktivnost 2: <i>Čarobnjak.</i> Trajanje: 15' Ishod aktivnosti: Učenik izražava opisane situacije pokretom.	Učenik čarobnjak začara ostale učenike i pretvori ih u biljku ili životinju na livadi. Odabire jednog najboljeg učenika koji postaje čarobnjak.
Aktivnost 3: <i>Ozvučivanje.</i> Trajanje: 10' Ishod aktivnosti: Učenik stvara/improvizira melodijske i ritamske cjeline uz riječi.	Ozvučivanje stihova ili rečenica iz pjesme/teksta. Učenici pojedine riječi ozvuče tjeloglazbom. Stih/rečenica na kraju se izvodi bez govora, samo zvukovima.
Aktivnost 4: <i>Orkestar.</i> Trajanje: 10' Ishod aktivnosti: Učenik stvara/improvizira melodijske i ritamske cjeline.	Orkestar bića s livade. Učenici u malim grupama imitiraju zvukove dogovorenoga bića. Učenik dirigent pokazuje koja grupa kada svira, tempo i dinamiku. Snimanje odabranog uratka.
Aktivnost 5: <i>Pokret zadam zvukom.</i> Trajanje: 10' Ishod aktivnosti: Učenik improvizira ritamske cjeline pokretom/plesom, pljeskanjem, lupkanjem i koračanjem uz glazbu.	Učenici su u grupama, jedna grupa izvodi zvuk, a ostali se slobodno kreću u prostoru uvažavajući glazbeno izražajne sastavnice. Kretanje uz snimku iz aktivnosti <i>Orkestar</i> .

<p>Aktivnost 6: <i>Određivanje boje zvuka.</i> Trajanje: 10' Ishod aktivnosti: Učenik izražava riječima glazbeno izražajne sastavnice.</p>	<p>Učenici razgovorom utvrđuju kakav je bio zvuk: visok, dubok, glasan, tih, brz, polagan, dug, kratak.</p>
<p>Aktivnost 7: <i>Prikazivanje šumova i zvukova.</i> Trajanje: 45' Ishod aktivnosti: Učenik odgovara likovnim i vizualnim izražavanjem na zvuk.</p>	<p>Individualni rad, svaki učenik odabire boje te svijetlim i tamnim bojama prikazuje šumove i zvukove. Koristeći kistove različitih širina i oblika, pokušavaju dočarati zvuk potezom. Ostavljaju tragove različitih debljina i kontinuiteta i kreiraju raster na platnenoj podlozi. Svjetlijim tonovima slikaju na gornjoj strani platna, a tamnijim na donjoj pa konačni ukupni dojam vizualno dočarava livadu.</p>
<p>Aktivnost 8: <i>Razgovor o nastalim radovima.</i> Trajanje: 15' Ishod aktivnosti: Učenik prepoznaje poticaj i način na koji je to izraženo u likovnom ili vizualnom radu.</p>	<p>Učenici promatraju nastali rad – livadu i razgovaraju o njoj. Pokretima i zvukovima imitiraju njihanje travki i zvukove koji šume njihovom livadom.</p>

3. prijedlog metodičkog scenarija za 3. razred

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD NASTAVNOG PREDMETA</p>	<p>Odgajno-obrazovni ishod: OŠ HJA.3.1. Učenik razgovara i govori tekstove jednostavne strukture.</p>	<p>Odgajno-obrazovni ishod: OŠ GK B.3.3. Učenik stvara/improvizira melodijske i ritamske cjeline te svira uz pjesme/brojalice koje izvodi.</p>	<p>Odgajno-obrazovni ishod: OŠ LK C.3.1. Učenik opisuje i u likovnom i vizualnom radu interpretira kako je oblikovanje vizualne okoline povezano s aktivnostima i namjenama koje se u njoj odvijaju. OŠ LK B.3.2. Učenik uspoređuje svoj likovni ili vizualni rad i radove drugih učenika te opisuje vlastiti doživljaj stvaranja.</p>
---	--	---	--

ISHOD ODGOJNO-OBRAZOVNIH AKTIVNOSTI	Ishod odgojno-obrazovnih aktivnosti: Učenik govori kraći tekst u skladu s komunikacijskom situacijom i temom.	Ishod odgojno-obrazovnih aktivnosti: Učenik improvizira ritamske cjeline.	Ishod odgojno-obrazovnih aktivnosti: Učenik opisuje i u crtežu varira oblik uporabnog predmeta vezanog uz njegove svakodnevne aktivnosti.
TEHNIKE, POJMOVI, TEME I MOTIVI	Tema: stan/kuća u kojem živim	Učenik improvizira ritamske cjeline pokretom/plesom, pljeskanjem, lupkanjem i koračanjem.	Likovna tehnika: kombinirana, pak papir, unikatni kolaž papir i flomaster Likovni pojmovi: Značenje crta: obrisne i gradbene crte, tekstura. Tema: stan/kuća u kojem živim

TIJEK SATA

TRAJANJE: 120 minuta

Aktivnost 1: <i>Čitanje literarnog predloška.</i> Trajanje: 10' Ishod aktivnosti: Učenik govori kraći tekst u skladu s komunikacijskom situacijom i temom.	Učitelj čita literarni predložak o kući/stanu. Pogadanje bajke. <i>Jadno dijete bijaše u velikoj šumi potpuno samo i bojaše se tako da sve lišće na drveću pogledavaše ne znajući kako da se snađe. Stane trčati po šiljatu kamenju i po trnju, i dok tako bježaše, divlje zvijeri skakahu oko nje, ali joj ništa ne učiniše. Trčaše dokle god je noge nošahu, sve do večeri, i najednom opazi neku malu kućicu te uđe u nju da počine.</i> <i>U kućici bijaše sve maleno, ali tako milovidno i čisto, da se ne može iskazati. Stajaše u njoj malen, bijelim prostrt stolić, a na njemu sedam tanjurića; svaki tanjurić sa žličicom, zatim sedam nožića i viljuščića, te sedam vrčića. Uza zid bijaše poredano jedan pokraj drugoga sedam krevetića, bijelim plahtama pokrivenih.</i> (Braća Grimm: Snjeguljica i sedam patuljaka)
Aktivnost 2: <i>Predmet govori.</i> Trajanje: 15' Ishod aktivnosti: Učenik govori kraći tekst u skladu s komunikacijskom situacijom i temom.	Učenici odabiru predmet koji se može naći u kući i govore iz uloge o sebi u prvom licu.

<p>Aktivnost 3: <i>Zamišljeni predmet.</i> Trajanje: 15' Ishod aktivnosti: Učenik izražava situacije pokretom.</p>	<p>Učenici odabiru neki predmet u stanu i manipuliraju njime pokazujući volumen, masu, uporabu.</p>
<p>Aktivnost 4: <i>Stroj.</i> Trajanje: 20' Ishod aktivnosti: Učenik improvizira ritamske cjeline pokretom/plesom, pljeskanjem, lupkanjem i koračanjem.</p>	<p>Učenici pojedinačno odabiru pokret i zvuk koji ponavljaju tako da se uklapa u zajedničku sliku moj dom.</p>
<p>Aktivnost 5: <i>Crtežom prikazati predmet iz doma.</i> Trajanje: 40' Ishod aktivnosti: Učenik opisuje i u crtežu varira oblik uporabnog predmeta vezanog uz njegove svakodnevnne aktivnosti.</p>	<p>Učenici izrađuju unikatni kolaž-papir na A4 običnom papiru ili paus-papiru tehnikom inspiriranom ilustratorom Ericom Carleom Na papiru voštanom pastelom nacrtati motiv i ritmično ga ponavljati. Cijeli papir prebojiti akvarelom. (Burch, 2016) https://www.carle-museum.org/blogs/making-art/watercolor-painted-collage-papers (Pripremiti dan prije kako bi se osušilo.) Učenik od kolaž-papira izrezuje konture uporabnog predmeta. Crnim flomasterom crta obilježja kojima ističe funkciju, svoj predmet smješta u stan/kuću, tj. veliki zajednički papir.</p>
<p>Aktivnost 6: <i>Razgovor o nastalim radovima.</i> Trajanje: 20' Ishod aktivnosti: Učenik prepoznaje poticaj, osnovnu ideju/poruku te način na koji je to izraženo u likovnom ili vizualnom radu.</p>	<p>Razgovor o nastalim radovima - predmetima i uočavanje obrisnih i gradbenih crta.</p>

4. prijedlog metodičkog scenarija za 4. razred

<p>ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD NASTAVNOG PREDMETA</p>	<p>Odgojno-obrazovni ishod: OŠ HJ A.4.1. Učenik razgovara i govori u skladu s komunikacijskom situacijom.</p>	<p>Odgojno-obrazovni ishod: OŠ GK A.4.2. Učenik temeljem slušanja razlikuje pojedine glazbeno-izražajne sastavnice, osnovne skupine glazbala i pjevačkih glasova te boje muških i ženskih pjevačkih glasova.</p>	<p>Odgojno-obrazovni ishod: OŠ LK A.4.1. Učenik likovnim i vizualnim izražavanjem interpretira različite sadržaje. OŠ LK B.4.1. Učenik analizira likovno i vizualno umjetničko djelo povezujući osobni doživljaj, likovni jezik i tematski sadržaj djela.</p>
---	--	---	---

ISHOD ODGOJNO-OBRAZOVNIH AKTIVNOSTI	Ishod odgojno-obrazovnih aktivnosti Učenik prepoznaje važnost neverbalne komunikacije.	Ishod odgojno-obrazovnih aktivnosti: Učenik temeljem slušanja razlikuje pojedine glazbeno-izražajne sastavnice: tempo (brzo, umjereno, polagano), visina tona (visoko, srednje, duboko), dinamika (glasno, srednje glasno, srednje tiho, tiho, postupno glasnije, postupno tiše)	Ishod odgojno-obrazovnih aktivnosti: Učenik koristi doživljaj temeljen na osjećajima, iskustvu, zvuku, mislima i informacijama te ih slika koristeći simboliku i asocijativnost boja.
TEHNIKE, POJMOVI, TEME I MOTIVI	Tema: Osjećaji: sreća, strah, briga, ljubav.	Tema: Osjećaji: sreća, strah, briga, ljubav.	Likovna tehnika: suhi pastel Likovni pojmovi: simbolika i asocijativnost boja Tema: Nevidljivi svijet: učenik istražuje mogućnosti likovnog i vizualnog prikazivanja nevizualnih pojavnosti: sreća, strah, briga, ljubav.

TIJEK SATA

TRAJANJE: 120 minuta

Aktivnost 1:
Moje ime u zraku.

Trajanje: 10'

Ishod aktivnosti: Učenik se na poticaj učitelja izražava pokretom.

Učenici prema uputi učitelja pišu svoje ime rukom, nogom, ramenom ... po zraku.

Aktivnost 2:
Riječ s pokretom.

Trajanje: 15'

Ishod aktivnosti: Učenik izražava odabrane situacije pokretom.

Učenici odabiru člana obitelji i daju mu pokret. Svi ponavljaju prijašnje pokrete.

Aktivnost 3:
Pantomima.

Trajanje: 15'

Ishod aktivnosti: Učenik prepoznaje važnost neverbalne komunikacije.

Učenici odabiru neku radnju u obitelji i prikazuju je pokretom bez govora. Ostali učenici opisuju radnju riječima.

<p>Aktivnost 4: <i>Pokret uz glazbu.</i> Trajanje: 10' Ishod aktivnosti: Učenik temeljem slušanja razlikuje pojedine glazbeno-izražajne sastavnice: tempo (brzo, umjereno, polagano), visina tona (visoko, srednje, duboko), dinamika</p>	<p>Učenici se kreću u skladu s glazbom različitog tempa i ugodaja pri čemu uvažavaju glazbeno-izražajne sastavnice : „Piano Horror“ (Alvear), „Comical“ (Stelino), „Dance with Me“ (Stelino), „Feeling Happy“ (Stelino). https://mixkit.co/free-stock-music/.</p>
<p>Aktivnost 5: <i>Žive slike.</i> Trajanje: 10' Ishod aktivnosti: Učenik prepoznaje važnost neverbalne komunikacije.</p>	<p>Učenici zaustavljenim pokretom pokazuju osjećaje i radnje koje zadaje učitelj: ljubav, briga, strah, sreća ...</p>
<p>Aktivnost 6: <i>Bojom i crtom prikazati osjećaje u obitelji.</i> Trajanje: 45' Ishod aktivnosti: Učenik koristi doživljaj temeljen na osjećajima, iskustvu, zvuku, mislima i informacijama te ih slika koristeći simboliku i asocijativnost boja.</p>	<p>Učenici bilježe svoj pokret mobitelom (zamole da ga drugi učenik fotografira njihovim mobitelom), odabiru pokret koji je izrazio sreću, brigu, ljubav, strah i promatrajući fotografiju, izvlače kostur pokreta te rade individualnu sliku koristeći simboliku i asocijativnost boje kako bi prikazali osjećaje. Koriste se metodom kojom se Wassily Kandinsky koristio u kreiranju svojih kompozicija. (Kandinsky) https://www.artsy.net/article/artsy-editorial-artist-kandinsky</p> <p>Wassily Kandinsky, <i>Composition 8</i>, 1923, ulje na platnu izvor: https://www.wassilykandinsky.net/work-50.php</p>
<p>Aktivnost 7: <i>Razgovor o nastalim radovima.</i> Trajanje: 15' Ishod aktivnosti: Učenik opisuje osobni doživljaj djela i povezuje ga s vlastitim osjećajima, iskustvom i mislima.</p>	<p>Učenici promatraju radove. Riječima opisuju i pokretom pokazuju osjećaje.</p>

4.1 Osvrt na provedene metodičke scenarije

Metodičke scenarije provelo je pet učitelja razredne nastave. Svi metodički scenariji provedeni su dvaput – u svibnju i lipnju 2021. godine u Osnovnoj školi Trnsko. Provela sam sate u svim a razrednim odjelima. Učenike nisam otprije poznavala. Satu su prisustvovala i promatrala učenike njihove učiteljice: u 1. a Sanja Dam, 2. a Suzana Donatov, 3. a Štefica Šimičić i u 4. a Gordana Dobranić. Sate su u svojim razrednim odjelima provele u 1. d razredu učiteljica Maja Jurković, u 2. b razredu učiteljica Aleksandra Vidaković, u 3. b razredu Štefica Šimičić i u 4. b razredu učiteljica Renata Branilović. Učenici prije nisu sudjelovali u radu dramskih skupina te nisu poznavali dramske tehnike, osim pantomime. Učiteljice nemaju dramsko obrazovanje, niti su sudjelovale u dramskim radionicama.

Sati su održani uz poštivanje epidemioloških mjera. Školski sat trajao je 40 minuta i bilo je potrebno držati razmak između učenika. Zbog toga nisam mogla primijeniti dramske tehnike koje zahtijevaju bliske kontakte, kao *Marionete* i *Kipovi*.

Cilj rada je primjena dramskog odgoja u povezivanju umjetničkih područja u nastavnim predmetima Hrvatski jezik, Likovna i Glazbena kultura, te osnaživanje učitelja za primjenu dramskih metoda i u ostalim nastanim predmetima.

Učitelji su pisanim putem odgovarali na anketu o sudjelovanju i aktivnosti učenika, a usmeno na pitanja o primjeni dramskog odgoja u metodičkim scenarijima.

Pitanja za učitelje:

1. Jesu li dramske tehnike bile razumljive?
2. Jesu li odabrane dramske tehnike primjerene za nastavne satove?
3. Jesu li učenici realizirali predviđene odgojno-obrazovne ishode?
4. Što biste u metodički scenarij dodali, a što izostavili u svrhu poboljšanja nastavnog sata?
5. Koje ste dramsko-pedagoške metode već koristili u svome radu i u kojim nastavnim predmetima?
6. Hoćete li ubuduće koristiti dramski odgoj u nastavi?

Učitelji su odgovorili da im je u razumijevanju dramskih tehnika pomogao popis s opisima odabranih dramskih tehnika Lekić i dr. 2007. koji su dobili uz metodičke scenarije. Opisi su bili vrlo detaljni tako da su mogli primijeniti dramske tehnike iako ih nisu poznavali od prije. Također smatraju da su odabrane dramske tehnike primjerene dobi i sposobnostima učenika te da omogućavaju izražavanje učenika. Jednom aktivnosti ostvaruju se odgojno-obrazovni ishodi iz više nastavnih predmeta. Učenicima su dramske aktivnosti bile nove i zanimljive. Učenici su u predviđenom trajanju od dva školska sata u prvom razredu, te tri školska sata u drugom, trećem i četvrtom razredu realizirali predviđene odgojno-obrazovne ishode nastavnih predmeta.

Učitelji su predložili da se u metodički scenarij napišu i opisi dramskih tehnika koji se koriste na tom satu. Predložili su da se, bez obzira na to što metodički scenarij obuhvaća tri nastavna predmeta, skрати vrijeme na najviše dva školska sata. To bi se postiglo ranijom pripremom učionice, izostavljanjem nekih sličnih aktivnosti i trajanjem sata od četrdeset pet minuta.

Učitelji su se s nekim dramskim tehnikama susreli u metodičkim priručnicima, najčešće Hrvatskoga jezika. U nastavi koriste dramske postupke *dramatizaciju bajke i priče, animaciju lutaka, pripovijedanje i pantomimu*. Najčešće dramske tehnike koriste u nastavi Hrvatskoga jezika, Prirode i društva i Sata razrednika. Otvoreni su za nove ideje, te žele isprobati nove metode i tehnike u poučavanju, pa tako i dramski odgoj.

Učenici su rado sudjelovali u svim dramskim aktivnostima. Na kraju sata rekli su da im je nastava bila zanimljiva i pitali su kada ću opet doći.

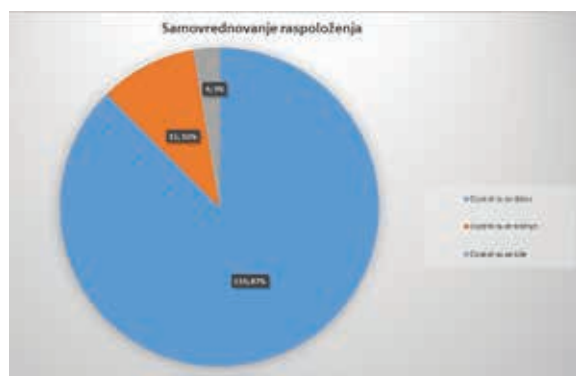
4.2 Analiza anketa

Učenici su na kraju održanog sata samovrednovali nastavu i svoju aktivnost na nastavi. Listić za samovrednovanje jednak je za sve učenike od prvoga do četvrtoga razreda. Na nastavnom listiću učenici su obojili jednog od triju smajlića koji simbolizira kako su se osjećali na nastavi i njihovu aktivnost. Učenici su već provodili samovrednovanje na ovakav način pa nije bilo potrebno dodatno pojašnjavati značenje smajlića.

Listić za učenike

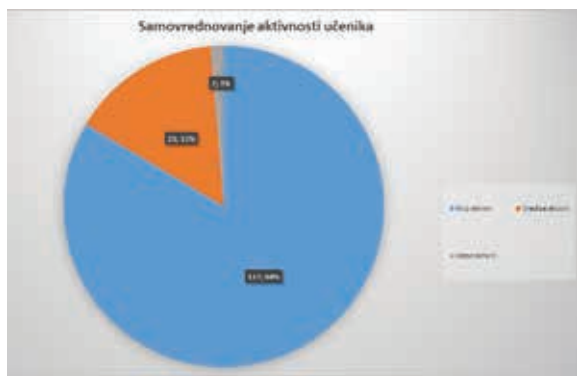
Kako si se osjećao/la za vrijeme sata?			
Koliko si bio aktivan/na na satu?			

Od 152 učenika 133 (87,5 %) reklo je da se na satu osjećalo dobro, 15 (9,86 %) se osjećalo srednje, a 4 (2,63 %) loše.

Prikaz 1. Samovrednovanje raspoloženja

Učeniци su samovrednovali svoju aktivnost na satu. Od 133 učenika koji su se dobro osjećali na nastavi njih 116 (87,21 %) procijenilo je da su bili vrlo aktivni na nastavi, a 17 (12,78 %) da su bili srednje aktivni. Od 15 učenika koji su se osjećali srednje 9 je procijenilo da su bili vrlo aktivni, 5 da su bili srednje aktivni i 1 nije bio aktivan. Od 4 učenika koji su se loše osjećali 2 je procijenilo da su bili vrlo aktivni, 1 srednje aktivan i 1 nije bio dovoljno aktivan. Od 152 učenika koliko ih je sudjelovalo na nastavi, 127 (83,55 %) je procijenilo da su bili vrlo aktivni, 23 (15,13 %) da su bili srednje aktivni i 2 (1,31 %) da nisu bili dovoljno aktivni.

Prikaz 2. Samovrednovanje aktivnosti učenika

Učitelji su za vrijeme nastave promatrali učenike i pratili njihovu aktivnost. Na kraju su za svakog učenika procijenili uobičajenu aktivnost na nastavi i aktivnost toga dana.

Anketa za učitelje

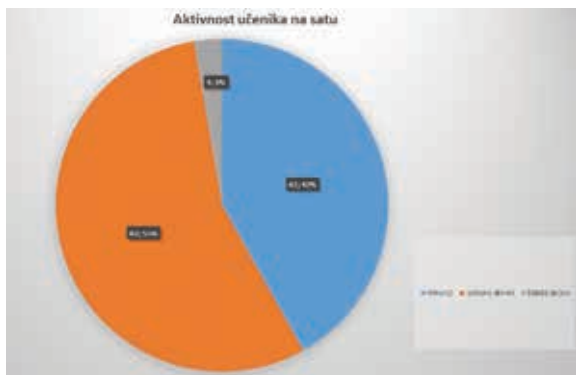
Molim Vas, procijenite uobičajenu aktivnost učenika u izražavanju misli, stavova i osjećaja. U tablicu ispod procijenjene tvrdnje stavite znak X.

Vrlo slabo aktivan	Srednje aktivan	Vrlo aktivan

Molim Vas, procijenite aktivnost učenika u izražavanju misli, stavova i osjećaja tijekom i nakon provedene aktivnosti. U tablicu ispod procijenjene tvrdnje stavite znak X.

Manje aktivan nego inače	Jednako aktivan kao inače	Aktivniji nego inače

Od 84 učenika koji su obično vrlo aktivni na nastavi učitelji su procijenili da je njih 24 (28,57 %) aktivnije nego inače, 57 (67,85 %) je jednako aktivno, a 3 (3,57 %) manje aktivno. Od 56 učenika koji su obično srednje aktivni učitelji su procijenili da je 31 (55,35 %) aktivnije, 22 (39,28 %) jednako aktivno, a 3 (5,35 %) manje aktivno nego obično. Od 12 učenika koji su obično na nastavi slabo aktivni 7 (58,33 %) je bilo aktivnije, 3 (25 %) jednako aktivno, a 2 (16 %) manje aktivno. Od 152 učenika veću je aktivnost pokazalo 62 (40,78 %), jednaku 82 (53,94 %), a manju 8 (5,26 %) učenika.

Prikaz 3. Aktivnost učenika na satu

5. Zaključak

Dramski odgoj obiluje dramskim tehnikama, vježbama i igrama koje su pogodne za primjenu u nastavi. U njima je učenik subjekt poučavanja. Različiti dramski postupci pružaju učitelju mogućnost obogaćivanja scenarija poučavanja. Nastava postaje raznolikija i učenici-ma zanimljivija.

Na temelju ovoga rada može se zaključiti da se dramskim odgojem mogu integrirati umjetnička područja koja se u školi poučavaju u nastavi predmeta Hrvatski jezik, Glazbena kultura i Likovna kultura. U predloženim metodičkim scenarijima učenici su realizirali sve predviđene odgojno-obrazovne ishode. Dramskim se aktivnostima često realizira više odgojno-obrazovnih ishoda iz različitih umjetničkih područja istovremeno. Iz učiteljevih je promatranja i opažanja učenika vidljivo da je aktivnost učenika na satu kod velikog broja učenika ostala jednaka, a kod manjeg broja čak i povećana. Većina učenika kazala je da se dobro osjeća na satu u kojem se primjenjuju dramske aktivnosti, te da su bili

aktivni sudionici odgojno-obrazovnog procesa.

Učitelji su sa zanimanjem isprobali i prihvatili predložene metodičke scenarije. Predložili su male promjene kako bi se scenariji lakše uklopili u nastavu i predmetno satni sustav u našoj školi. Spremni su primjenjivati dramski odgoj u nastavi svih predmeta.

Literatura

Burch, Meghan (2016). „Watercolor-Painted Collage Papers“ U: The Eric Carle Museum of Pictur Book Art. <https://www.carlemuseum.org/blogs/making-art/watercolor-painted-collage-papers>

Čudina-Obradović, Mira. Brajković, Sanja (2009). Integrirano poučavanje. Zagreb: Biblioteka Korak po Korak.

Gruić, Iva (2002). Prolaz u zamišljeni svijet. Zagreb: Golden marketing.

Kandinsky, Wassily (1911). „O duhovnom u umjetnosti“ U: Artsy Rachel Lebowitz- How to Be an Artist According to Wassily Kandinsky. <https://www.artsy.net/article/artsy-editorial-artist-kandinsky>

Kandinsky, Wassily (1923). Composition 8, ulje na platnu <https://www.wassilykandinsky.net/work-50.php>

Kurikulum nastavnog predmeta Glazbena kultura za osnovne škole i Glazbena umjetnost za gimnazije. 2019. Ministarstvo znanosti i obrazovanja. Zagreb: Narodne novine.

Kurikulum nastavnog predmeta Hrvatski jezik za osnovne škole i gimnazije. 2019. Ministarstvo znanosti i obrazovanja. Zagreb: Narodne novine.

Kurikulum nastavnog predmeta Likovna kultura za osnovne škole i Likovna umjetnost za gimnazije. 2019. Ministarstvo znanosti i obrazovanja. Zagreb: Narodne novine.

Krušić, Vlado (2007). O dramskom odgoju – osnovni pojmovi u knjizi: Igram se a učim! Dramski postupci u razrednoj nastavi. Zagreb: Hrvatski centar za dramski odgoj – Pili-poslovi d.o.o.

Krušić, Vladimir (2018). Kazalište i pedagogija. Zagreb: HCDO-disput

Lekić, Ksenija i dr. (2007). Igram se, a učim! Dramski postupci u razrednoj nastavi. Zagreb:

Hrvatski centar za dramski odgoj - Pili-poslovi d.o.o.

Scher, Anna. Verrall, Charles (2005). 100 + ideja za dramu. Zagreb: Hrvatski centar za dramski odgoj – Pili-poslovi d.o.o.

Škuflić-Horvat, Ines (2008). Dramska nadarenost i njezino provjeravanje. Zagreb: Hrvatski, god. VI, br. 1.

Vilić-Kolobarić, Ksenija (2007). Zašto dramski postupci u razrednoj nastavi? u knjizi: Igram se a učim! Dramski postupci u razrednoj nastavi, Zagreb: Hrvatski centar za dramski odgoj – Pili-poslovi d.o.o.

Summary

Integrating Arts subjects with Drama Education

Arts education in primary school, included in the subjects of Croatian Language, Art and Music, should prioritise student-centred learning. The use of various contemporary teaching strategies, methods, and techniques empowers teachers to design creative lessons and provides students a secure environment to experiment and explore emotions, thoughts, and viewpoints. Drama education also has a role to play in student-centered teaching.

The paper provides a general overview of integrated teaching and drama education. Drama activities that can be integrated into teaching processes are outlined. Subsequently, it presents proposed methodological scenarios for the integrated teaching of Croatian language, Arts and Music, incorporating various dramatic and pedagogical methods, including learning outcomes.

The proposed methodological scenarios were carried out with students attending first to fourth grade of primary school. The paper includes a reflection on the author's implementation and an overview and analysis of surveys conducted among other teachers and students who implemented the same methodological scenarios.

Keywords: *teaching, integration, arts, drama education, suggested methodical scenarios*